

רע"פ 378/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 378/18

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 13.12.2017, בע"פ 43584-05-17, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: י' צלקובניק - סג"נ; י' רז-לוי; ו-י' עדן

בשם המבקש: עו"ד מיטל אורשלם

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' הרכב השופטים: י' צלקובניק - סג"נ; י' רז-לוי; ו-י' עדן), בע"פ 43584-05-17, מיום 13.12.2017. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום בקריית גת (כב' השופטת נ' שמואלי-מאיר), בת"פ 23336-12-15, מיום 20.04.2017.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום בקריית גת, המייחס לו ביצוע עבירות של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ותקיפה סתם – בן זוג, לפי סעיף 382(ב) בצירוף סעיף 25 לחוק העונשין.

בכתב האישום נמסר, כי הגברת א ס (להלן: המתלוננת) והמבקש הינם גרושים משנת 2002, ולהם בת משותפת קטינה (להלן: ד.ב.).

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 07.12.2015, נפגש המבקש עם המתלוננת ובתו, ד.ב., בכניסה למרינה בעיר אשקלון. באותה העת, נתגלע ויכוח מילולי בין המבקש ל-ד.ב., כאשר המתלוננת התערבה וביקשה כי המבקש ידבר בכבוד אל ד.ב. בתגובה, צעק המבקש לעבר המתלוננת: "את כלום, את לא אמא, אני אקח את הילדה דרך עובדת סוציאלית, דרך בית משפט וגם את הילד השני אני אקח כי את מגדלת ילדים פגועי נפש, זונה". לפי הנמסר, בהמשך איים המבקש על המתלוננת כי הוא יפגע בה שלא כדין, באומרו: "יותר קל ויותר זול להרוג אותך מלשלם מזונות", וזאת בכוונה להפחידה או להקניטה. המתלוננת פנתה ללכת, וכעבור זמן מה הסתובבה כדי לקחת עימה את ד.ב. מיד ובסמוך לכך, ניסה המבקש לתקוף את המתלוננת שלא כדין ושלא בהסכמתה, בכך שקרב את פניו לפניה במטרה לנגוח בה בראשה. המתלוננת לא נפגעה כיוון שהתרחקה מהמבקש, ו-ד.ב. נעמדה ביניהם והפרידה בין השניים.

3. ביום 20.04.2017, הורשע המבקש, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירה של איומים. בית משפט השלום זיכה את המבקש, מחמת הספק, מביצוע עבירה של תקיפה סתם – בן זוג. בפתח הכרעת הדין, ציין בית משפט השלום על כי יום אחד, עובר לאירוע נשוא כתב האישום, התקיים דיון בפני בית המשפט לענייני משפחה בשאלת גובה המזונות שעל המבקש לשלם לבתו. בית משפט השלום הבהיר, כי גדר המחלוקת נסובה על עצם התרחשותם של האירועים המתוארים בכתב האישום, שעה שהמבקש כופר במיוחס לו, בטוענו כי "לא היו דברים מעולם".

אשר למהימנות עדותה של המתלוננת, קבע בית משפט השלום כי עדותה מהימנה ככל שהדברים נוגעים לליבת האירוע, וכי לרוב ביקשה המתלוננת למסור את הדברים כפי שחוותה מנקודת מבטה הסובייקטיבית. יחד עם זאת, קבע בית משפט השלום, כי המתלוננת "אינה נטול פניות וכי פעמים רבות היא לא הצליחה לנתק בין מאורעות העבר לבין שאירע במהלך הפגישה המתוארת בכתב האישום, מה שגרם לה, מבחינת תחושתה הסובייקטיבית, להעצים את חלקו של הנאשם [המבקש] באירוע ולייחס לו כוונות כאלה ואחרות, בעוד שאת חלקה שלה, היא ניסתה למזער". אשר ל-ד.ב., קבע בית משפט השלום, כי:

"ניתן לומר כי היא מצויה בצידה של המתלוננת... אולם ולמרות כל אלה, התרשמתי כי הבת הינה עדה אמינה ומהימנה, וכי עדותה שנמסרה בצורה סדורה ומופתית, בלשון נהירה, והייתה קוהרנטית וסדורה (והדברים אמורים לאחר שבית המשפט לא התעלם מהעובדה שעסקינן בעדה שהינה קטינה, בת כ-15), משקפת את הדברים כפי שהם קרו במציאות. כך, חרף יחסיה העכורים עם הנאשם [המבקש] הבת לא התחמקה מלענות על שאלות שכביכול אינן נוחות לה או למתלוננת, ולא ביקשה להעצים את מעשיו של הנאשם [המבקש] או לייחס לו דברים שלתפיסתה הוא לא ביצע. מנגד, הבת לא צמצמה מחלקה של המתלוננת באירוע, לא הסתירה את תרומתה לוויכוח שהתגלע ולא ניסתה לצירה כ'טלית שכולה תכלת'. למעשה, ניכר כי הבת ביצעה הפרדה מוחלטת בין רגשותיה כלפי הנאשם [המבקש] והמתלוננת לבין עדותה בבית המשפט בכל הנוגע למה שאירע במהלך הפגישה...לסיכום בית המשפט התרשם כי עדותה של הבת היא מהימנה וכי זו נמסרה מבלי להתפשר על האמת".

אשר למהימנותו של המבקש, קבע בית משפט השלום, כי:

"הרושם שנותר בליבו של בית המשפט מעדותו של הנאשם [המבקש] אינו חיובי. כך, התרשמתי כי הנאשם [המבקש] הרבה להיתמם ולצמצם למינימום את מעשיו, באופן שאינו עולה בקנה אחד עם יתר הראיות בתיק. כן התרשמתי כי פעמים רבות, בעיקר במענה לשאלות שאינן נוחות לו, הנאשם [המבקש] ניסה להתחמק או למסור את הדברים שלא כהווייתם, וענה אך לאחר שערך 'שיקולי' עלות מול תועלת', תוך שניכר עליו כי כל העת הוא מנסה להתאים את תשובותיו ואת גרסתו כך שיינתן מענה לתמיהות שהעלה בא כוח המאשימה [המשיבה]".

בעניין זה, הבהיר בית משפט השלום, כי יש להעדיף את עדויות המתלוננת ובתה בצורה מובהקת, על פני עדותו של המבקש; וכי יש בחומר הראיות שהוצג לפניו משום חיזוק מסוים לעדויות המתלוננת ובתה, אשר "יש בו מצד אחד כדי לבסס את המסקנה לפיה השתיים העידו אמת, ולו ככל שהדברים נוגעים לליבת המחלוקת, ומצד שני כדי לשלול במידה רבה את גרסתו של הנאשם [המבקש]". על יסוד האמור, קבע בית משפט השלום, כי על בסיס מכלול הראיות והעדויות שנשמעו בתיק, המשיבה עמדה בנטל, להוכיח מעבר לספק סביר כי המבקש ביצע את עבירת האיומים, בהדגישו כי "לא נותר ספק בליבי כי הנאשם [המבקש] איים על המתלוננת, באומרו כי זול יותר להרוג אותה מאשר לשלם לה מזונות".

4. ביום 20.04.2017, נגזר דינו של המבקש בבית משפט השלום. במסגרת ההסדר לעונש, הוסכם כי הצדדים יעתרו במשותף לעונש של מאסר מותנה, התחייבות להימנע מעבירה, וצו הרחקה מהמתלוננת למשך תקופת התנאי. בית משפט השלום התייחס לעובדה כי למבקש עבר פלילי שאינו מכביד; ולחלופי הזמן, וקבע כי ההסדר הינו "סביר בנסיבות העניין, ומאזן נכונה בין האינטרס הציבורי לאינטרס האישי של הנאשם [המבקש]". לאור האמור, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת אלימות מסוג פשע, למשך 3 שנים; חודשיים מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירת אלימות מסוג עוון, למשך 3 שנים; חתימה על התחייבות כספית בסך 1,500 ₪, שלא יעבור המבקש עבירה בה הורשע, למשך שנתיים; וצו הרחקה מן המתלוננת, למשך שנתיים.

5. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר נסב על הרשעתו בדין. ביום 13.02.2017, דחה בית משפט המחוזי את ערעורו של המבקש במלואו. בית המשפט המחוזי קבע, כי אין מקום להתערב בקביעות העובדתיות של בית משפט השלום, באשר למהימנותו של המתלוננת ו-ד.ב. בית המשפט המחוזי הטעים, בהקשר זה, כי "עיון בהכרעת הדין המפורטת והמנומקת, מעלה כי בית משפט קמא לא הותיר אבן בלתי הפוכה בבחינת עדויותיהן של האם ובתה, תוך שקילת כל הנימוקים הנדרשים, ובכללן כל אותן השגות העולות בהודעת הערעור שעלו גם בפני בית משפט קמא". בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי ליבת עדויותיהן של שתי העדות, בדבר השמעת האיום, לא עורערה, וגם אם נפלו אי התאמות אלו או אחרות בעדויות, הרי שאלו מצויות בשולי האירוע. בהמשך, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי אין בזיכויו של המבקש מעבירת ניסיון לתקיפה כדי לעמוד בסתירה לאמון שרשח בית המשפט למתלוננת ולבתה, כך גם ביחס לעובדה שהשומר בכניסה למרינה לא הבחין בכל התנהלות מיוחדת, בעת המפגש בין המבקש למתלוננת. לפיכך, ומשהכרעת הדין מושתתת כדבעי על ממצאי מהימנות, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא נמצאה כל הצדקה להתערבות בהרשעתו בדין של המבקש.

הבקשה לרשות הערעור

6. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על הרשעתו בדין. במסגרת הבקשה, חוזר המבקש על מרבית טענותיו, כפי שנטענו בפני הערכאות הקודמות. בין היתר, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה. לטענת המבקש, שגו הערכאות הקודמות עת קבעו כי המבקש ביצע את עבירת האיומים; וכי המבקש צפה ברמת הסתברות גבוהה שהמתלוננת תיבהל או תחוש עצמה מאויימת כתוצאה ממעשיו. בהמשך, טוען המבקש כי שגה בית משפט השלום בקביעתו כי עדויותיהן של המתלוננת ובתה מהימנות, שעה שהמתלוננת היא זו שיזמה את המפגש ביניהם, זאת לאחר שהופחת תשלום דמי המזונות בו חב המבקש כלפי בתו באופן משמעותי. לשיטת המבקש, שגו הערכאות הקודמות עת התעלמו מהיות עדותה של ד.ב. מגמתית ומושפעת מהיחסים העכורים השוררים בין המבקש לבין המתלוננת. המבקש הוסיף וטען, כי שגה בית משפט השלום מ"שלא התרשם מהמבקש באופן חיובי משום שהמבקש היה אימפולסיבי והרבה להרים את קולו"; וכי היה על בית המשפט להבין את "הסערה הרגשית בה היה נתון בעדותו במשפט שהינו המועד היחיד בו יכול היה למסור את גרסתו לאחר חקירה במשטרה". על יסוד האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ולבטל את הרשעתו בדין.

דין והכרעה

7. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה והיא שמורה למקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או למקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017)).

לאחר שעינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, ואוסיף כי אין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם למבקש. זאת ועוד, טענותיו של המבקש בדבר מהימנותן של המתלוננת ו-ד.ב. (או חוסר מהימנותן), מופנות כלפי ממצאים שבעובדה וקביעות מהימנות, שנעשו על ידי בית משפט השלום, וכידוע הוא כי ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בממצאים מעין אלה, שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית (רע"פ 8971/15 כל בו חצי חנים בע"מ נ' מדינת ישראל (27.01.2016); ע"פ 7066/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (08.12.2017)). ביתר שאת אמורים הדברים, שעה שמדובר בערכאת ערעור "בגלגול שלישי" (רע"פ 157/16 פלוני נ' מדינת ישראל (14.1.2016); רע"פ 117/16 מעווד נ' מדינת ישראל (11.1.2016)). עוד יציין, כי חלקן הנכבד של טענות המבקש, כבר הועלו בפני בית המשפט המחוזי, אשר התייחס אליהן בפסק דינו המנומק, ומשכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך מעין "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו (רע"פ 460/17 אבו הדואן נ' מדינת ישראל (20.03.2017); רע"פ 7665/16 א.סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016)). די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה.

8. לגופו של עניין, אציין כי הקביעה, לפיה הוכחו בענייניו של המבקש כל יסודות עבירת האיומים, נעשתה לאחר בחינת התשתית הראייתית שהוצגה בפני הערכאות הקודמות, דבר שהוביל למסקנה כי המבקש ביצע את העבירה שיוחסה לו במסגרת כתב האישום המתוקן. מקובלים עליי, בהקשר הנדון, דבריו של בית המשפט המחוזי, לפיהם בית משפט השלום התייחס בזירות לעדותה של המתלוננת, אשר לא הייתה נטולת פניות; אך קבע כי חשש מעין זה אינו מתקיים ביחס לעדותה של ד.ב., שכן היא נמנעה מלהעצים את חלקו של המבקש ולא צמצמה מחלקה של המתלוננת באירוע. כמו כן, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי גם אם נפלו אי-התאמות בין עדויותיהן של שתי העדות, הרי שאלו עמדו בשולי האירוע, ואין בכך כדי לפגוע במהימנותן של המתלוננת ובתה. בנוסף, אינני רואה מקום להתערב בקביעתו של בית משפט השלום בדבר חוסר מהימנותו של המבקש.

לסיכום, המסקנה המתבקשת היא כי בדין הורשע המבקש בביצוע העבירה שיוחסה לו בכתב האישום, ולא נמצא כל בסיס להתערב בהרשעתו.

9. הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, י"ט באדר התשע"ח (6.3.2018).

ש ו פ ט
